

Після перемоги України у війні із російськими загарбниками використання штучних лісонасаджень у проведенні учбових польових практик зі студентами Таврійського державного агротехнологічного університету імені Д. Моторного буде продовжено.

ВАЖЛИВІСТЬ НАУКОВОЇ РОБОТИ ПРИ ЗДОБУТТІ ЕКОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ

*¹Барун М.В., к.е.н., доц., ²Лежнева О.І., к.т.н., доц.
Харківський національний автомобільно-дорожній університет,
м. Харків, Україна
¹masha.barun@gmail.com; ²legnevaelena@gmail.com*

За останні декілька десятиліть суттєво змінився інформаційний простір та можливість доступу до будь-якої інформації, збільшилась її кількість та якість, темпи оновлення, можливості використання в тих чи інших галузях знань. І тому можливості застосування екологічної інформації в різнопрофільних наукових дослідження також значно збільшилась.

У цих умовах технологія навчання, орієнтована на засвоєння готових знань, не може бути визнана раціональною та перспективною. Необхідні нові технології освіти, що пов'язані з формуванням інтелектуальної культури і піднесенням творчих здібностей фахівців [1].

В Державні стратегії розвитку вищої освіти України на 2022-2032рр., за для підвищення конкурентоспроможності вітчизняних фахівців особливу вагу приділяється використанню новітніх інноваційних технологій навчання, до яких і можна віднести наукову роботу здобувача, як обов'язкову складову при здобутті якісної екологічної освіти.

Очікуваним результатом реалізації Стратегії є створення сучасної ефективної системи вищої освіти, яка задовольняє потреби громадян, економіки та суспільства, має гідну репутацію та є конкурентоспроможною на внутрішньому та світовому ринку освітніх послуг [2].

Одним з пріоритетних засобів підвищення якості підготовки здобувачів вищої освіти може слугувати науково-дослідна робота, яка спрямована на формування навичок творчо застосовувати в своїй подальшій практичній діяльності новітніх досягнень науково-технічного прогресу, інноваційних технологій, наукових розробок, а відповідно дасть змогу майбутнім фахівцям швидко адаптуватися до умов ринкової економіки та конкуренції, яка стрімко зростає [3].

В роботі [5] наукові дослідження починаються з інформаційного пошуку. Потім переходять до наукового пошуку. Між інформаційним і науковим пошуком існує діалектичний взаємозв'язок, оскільки науковий пошук починається з висунування гіпотези, яка перевіряється експериментом. Шлях до

гіпотези пролягає через ідеї, поява яких можлива лише завдяки синтезу природничо-наукового й філософського знання. Отримане таким шляхом знання носить лише вірогідний характер і потребує практичної перевірки. Інструментарієм при переході від гіпотези до теорії можуть виступати функції аналізу та синтезу, які є поєднуючими ланками для форм наукових досліджень, але роз'єднують за функціями.

Але ж не слід забувати про послідовність навчальної, виховної та професійно-технічної роботи і саме науково-дослідна робота допоможе об'єднати всі напрямки навчання та посилити розвиток творчих здібностей здобувачів та зацікавити їх до наукової, конструкторської, творчої та винахідницької діяльності.

Саме тому, імплементація наукової роботи здобувачів на всіх освітнянських рівнях в закладах вищої освіти повинна проводитися з метою розвитку широкого світогляду, творчого мислення, вдосконалення навичок проведення самостійних наукових досліджень. При цьому не слід забувати про те, що кожен дослідник це особистість і необхідно підтримувати в кожному прагнення до бажання брати участь у розробці найбільш актуальних науково-технічних проблем, та що є більш важливішим, так це впровадження цих наукових розробок та результатів на практиці.

Основними завданнями науково-дослідної роботи здобувачів є [1]:

- навчання методології раціонального та ефективного здобування й використання знань;
- удосконалення й пошук нових форм інтеграції системи вищої освіти з наукою та виробничою діяльністю в рамках єдиної системи навчально-виховного процесу;
- підвищення навичок наукової, творчої та дослідницької діяльності;
- участь здобувачів у наукових дослідженнях, реальних розробках і технічній творчості;
- освоєння сучасних технологій у галузі науки, техніки, виробництва;
- знайомство із сучасними науковими методологіями, робота з науковою літературою;
- виявлення здібної молоді для подальшого навчання в аспірантурі, роботи на кафедрах і в наукових лабораторіях.

Загально прийнято вважати, що наукове дослідження від початкової стадії формування задуму або ідеї, до кінцевого оформленого продукту є індивідуальною працею, але в науково-дослідній роботі здобувачів вищої освіти велику роль відіграє керівник, який вчасно спрямовує, надає консультування наукового та педагогічного характеру. Такому формату співпраці викладача зі здобувачем властиві деякі загальні методологічні підходи. Раніше накопичені наукові знання перебувають у постійній взаємодії з новітніми науковими результатами. Окрім того, що саме найкраще та прогресивне відображається у переході до нового, відбувається процес інтеграції наукових течій, поєднання наукових напрямків [3].

Незважаючи на те, що студенти в ході науково-дослідної роботи можуть вести нецілеспрямований пошук, проте вони, найчастіше інтуїтивно, можуть залишатися в рамках якоїсь цілком певної предметної області і, як правило, майже повністю її охоплювати. Проблема ставиться щодо предметної області. Відкриття й аналіз нової предметної області завжди буде найважливішою проблематикою науки. Традиційно вважається, що предмет – явище дійсності, на яке направлено пізнання. Розділити проблему і предмет складно: предмет завжди породжує проблему й характеризує проблемний характер людського буття, а проблема обумовлює пошук і визначення предметної області [4].

Окреслюючи питання наукових досліджень в екологічній освіті здобувачам вищої освіти, на нашу думку, слід використовувати системний та комплексний підхід, що позначається багатогранним характером самого визначення екологічних понять та необхідністю вивчення їх з багатьох сторін застосовуючи методи як технічних, математичних так і суспільних наук.

Таким чином, при здобутті екологічної освіти застосування наукової роботи на всіх етапах поряд з загальноприйнятими методологічними підходами, мають місце і специфічні, самостійні методологічні підходи, які зумовлені галузями їх конкретного застосування та реалізації. При цьому, слід сказати, що наукові дослідження – це одна з найскладніших форм, тому всі дослідження, які спрямовані на спрощення схем виявляються неефективними.

В залежності від конкретної ситуації, визначення вузлових моментів дослідження, формується та чи інша схема проведення самого наукового дослідження, а саме які фактори, теорії, моделі, методи будуть використовуватися та які взаємозв'язки необхідно визначити та обгрунтувати.

Таким чином, здобувач повинен з самого початку визначитися: на якому предметному полі він має намір працювати, і для ефективної роботи в подальшому не виходити за його межі.

Література:

1. Лежнева О.І. До питання екологічної освіти для сталого розвитку. Сучасні аспекти організаційно-методичного забезпечення екологічної складової підготовки фахівців: Матеріали III Всеукр. наук.-метод. конф. (Харків, 2018). Харків, 2018. С. 42-44.
2. Стратегія розвитку вищої освіти України на 2022-2032 рр. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/news/opublikovano-strategiyu-rozvitku-vishoyi-osviti-v-ukrayini-na-2022-2032-roki>.
3. Theoretical foundations of pedagogy and education: collective monograph / Kazachiner O., Boychuk Y., Hali A. – etc. – International Science Group. – Boston : Primedia eLaunch, 2022. 602 p. Available at : DOI – 10.46299/ISG.2022.MONO.PED.2
4. Предметна галузь сучасної науки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://studopedia.org/7-120351.html>.

5. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 352 с.

ЗАКОРДОННІ ЕКОЛОГІЧНІ ПРАКТИКИ У ПЕРИФЕРІЙНОМУ ВУЗІ ТА ЇХ ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

*Волох А.М., д.б.н., проф.,
Таврійський державний агротехнологічний університет імені Д. Моторного,
Мелітополь, Україна
volokh50@ukr.net*

У сільськогосподарських вузах України з початку незалежності нашої держави значного поширення набули закордонні професійні практики, метою яких було ознайомлення студентів із сучасними аграрними технологіями, набуття навичок ефективного вирощування сільськогосподарських культур та поліпшення власного економічного стану. Країнами, з сільгоспідприємствами та фермерами яких міжнародному відділу Таврійської державної аграрної академії (зараз: Таврійський державний агротехнологічний університет імені Д. Моторного) вдалося підписати відповідні договори про співробітництво, були: Австралія, Болгарія, Великобританія, Данія, Польща, США, Фінляндія, Франція, ФРН, Швеція та деякі інші. З одного боку, це стимулювало більш серйозне відношення студентів до вивчення англійської, німецької та французької мов, а також взагалі до учбового процесу, а з іншого – сприяли формуванню тісних стосунків між керівниками практик та студентами. Такі заходи у периферійному Мелітополі позитивно вплинули на підготовку екологів до майбутньої професійної діяльності.

У Таврійському державному агротехнологічному університеті імені Д. Моторного традиційно за кордон щорічно вирушає кілька студентів факультету агротехнологій та екології, які проходять там польову, а також виробничу практики з дисципліни «Загальна екологія та неоекологія». Згідно з навчальним планом зі спеціальності 101 «Екологія» за ОПП «Екологія», перша завершує програму навчання на II, а друга – на III курсі. Іноді, в окремих випадках, за кордоном студенти проходять польову практику з біології.

Для проходження виробничої практики студенти мають достатню теоретичну і практичну підготовку з вивчених раніше навчальних дисциплін, серед яких: «Агроекологія», «Безпека життєдіяльності», «Біологія», «Біогеографія», «Використання відходів переробних підприємств», «Геологія з основами геоморфології», «Гідрологія», «Ґрунтознавство», «Екобезпека продовольчої сировини і харчових продуктів», «Екологія рослинного і тваринного світу», «Екологія людини», «Екологічне право», «Ландшафтна